

Kommunernas tillsyn enligt miljöbalken

-en uppföljning och
utvärdering i
Östergötlands län 2009

Förord

Under perioden 2002 till 2004 besökte Länsstyrelsen nämnder och förvaltningar med ansvar för miljöbalkstillsyn i alla länets kommuner. Efter det har viss uppföljning gjorts i de kommuner där resursbristen var stor och där organisationen var sådan att risk för jäv förelåg. Länsstyrelsen har under 2009 återigen följt upp och utvärderat kommunernas tillsyn enligt miljöbalken (exklusive naturvårdstillsyn), denna gång via en enkät. Syftet med denna uppföljning och utvärdering var att få en aktuell bild av situationen i länets kommuner; vad har hänt sedan sist, uppföljning av resultatet 2004 samt ge svar på inom vilka delområden vi behöver fördjupa oss i framöver.

Arbetet har genomförts av Elin Iseskog, Peter Olofsson och Sofie Palmquist.

De värderingar och omdömen som redovisas i rapporten är Länsstyrelsens bedömningar. Utifrån resultatet har Länsstyrelsen observerat ett tillsynsväglägningsbehov som vi kommer att ta hänsyn till i vår fortsatta planering.

Linköping den 16 mars 2010

Karin Sigvardsson
Miljöskyddsdirektör

Innehållsförteckning

SAMMANFATTNING	4
1. INLEDNING	6
2. METOD	7
3. RESULTAT	7
3.1 ORGANISATION	7
3.2 DELEGATION AV BESLUTSRÄTT.....	8
3.3 BEHOVSUTREDNING, RESURS OCH TILLSYNSPLAN.....	9
3.4 RESURSER	10
3.5 TILLSYNSPLAN.....	10
3.6 ÖVERTAGNA TILLSYNSOBJEKT.....	11
3.7 TILLSYNSVÄGLEDNING	12
4. FORTSATT ARBETE	13

Sammanfattning

Länsstyrelsen har följt upp och utvärderat delar av kommunernas operativa tillsyn enligt miljöbalken. Granskningen och utvärderingen har resulterat i följande sammanfattande bedömningar:

- I Vadstena kommun och Valdemarsviks kommun bedömer Länsstyrelsen att det förelåg risk för jäv på förvaltningsnivå eftersom miljöhandläggare är underställda den förvaltningsorganisation som även har ansvar för drift av till exempel avloppsreningsverk, vattenverk, fastighetsförvaltning, kost, idrottsanläggningar etcetera och kommunalägda, förorenade områden.
- Alla kommuner utom Kinda hade en aktuell delegationsordning för beslutanderätten inom de delar av miljöbalkens områden som granskats.
- Tre av tretton kommuner; Finspång, Norrköping och Ydre hade gamla behovsutredningar. Inom detta område har en tydlig förbättring skett sedan tidigare uppföljning och utvärdering.
- Vid elva av länets kommuner kan vi utifrån enkätsvaren konstatera att det råder resursbrist. För fyra av dessa, Boxholm, Vadstena, Valdemarsvik och Ödeshög uppgår resursen till mindre än 50 procent av behovet. Ydre och Åtvidaberg har angivit att resursen motsvarar behovet. Totalt i länet kan vi inte se någon stor förändring vad gäller resurser sedan senaste uppföljning o utvärdering.
- Alla kommuner utom Finspång och Ödeshög hade uppdaterade tillsynsplaner.
- De tillsynsobjekt som kommunerna har tagit över tillsynsansvaret för har prioriterats.
- Länsstyrelsens fortsatta arbete med uppföljning och utvärdering bör ske genom möten/besök med varje kommun.

	Organisation	Delegation	Behovsutredning	Resurs	Tillsynplan
Boxholm					
Finspång					
Kinda					
Linköping					
Mjölby					
Motala					
Norrköping					
Söderköping					
Vadstena					
Valdemarsvik					
Ydre					
Åtvidaberg					
Ödeshög					

Tabell 1. Sammanställning av Länsstyrelsens bedömningar utifrån enkätsvaren.

1. Inledning

Uppföljning och utvärdering av kommunernas tillsyn enligt miljöbalken ingår som en del i Länsstyrelsens uppdrag att bedriva tillsynsvägledning, enligt 14 § förordning (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken. I begreppet tillsynsvägledning ingår förutom utvärdering och uppföljning även samordning av den operativa tillsynen i länet samt stöd och råd till kommunerna i rollen som operativ tillsynsmyndighet. Länsstyrelsen har under 2009 följt upp och utvärderat kommunernas miljöbalkstillsyn, exklusive naturvårdstillsynen, genom en enkät. Syftet med denna uppföljning och utvärdering var att få en aktuell bild av situationen i länets kommuner; vad har hänt sedan sist, uppföljning av resultatet från tidigare uppföljning och utvärdering samt ge svar på inom vilka delområden vi behöver fördjupa oss i framöver. För de kommuner som har tagit över tillsyn innehöll enkäten särskilda frågor kopplat till resurser och tillsyn över de objekten.

Enkäten omfattade även frågor om livsmedelstillsyn där Länsstyrelsens länsveterinär har en liknande uppgift att utvärdera och följa upp kommunernas tillsyn inom det området. Svaren som berörde de delarna har används/kommer att redovisas separat. Gemensamma diskussioner har först när det gäller bedömningen av bland annat organisation och resurser.

Uppgifterna i denna rapport speglar de förhållanden som rådde vid tidpunkten för enkätsvaren. Länsstyrelsen är medveten om att förändringar kan ha skett i vissa kommuner sedan dess.

2. Metod

Enkäten, bilaga 1, omfattar tillsyn enligt miljöbalken, exklusive naturvårdstillsyn, och berör följande områden; organisation, delegation, behovsutredning, resurs, tillsynsplan samt tillsynsvägledning. För de kommuner som har tagit över tillsyn har särskilda frågor ställts. I några fall har vi ställt ytterligare frågor med anledning av svaren. Våra bedömningar grundar sig på svaren och de tolkningar vi gjort av dessa. Vidare bör noteras att vi inte har granskat kvaliteten avseende hur man har tagit fram sin behovsutredning och tillsynsplan, hur resurser beräknas eller hur angivna register ser ut och så vidare.

3. Resultat

3.1 Organisation

Vad säger lagen?

Enligt 3 kapitlet 5 § kommunallagen (1991:900) får ingen nämnd utöva tillsyn över sådan verksamhet som nämnden själv bedriver.

Jäv regleras i 6 kapitlet 24 och 25 §§ kommunallagen (1991:900). I 24 § föreskrivs att en förtroendevald eller anställd som är jävig i ett ärende hos en nämnd inte får delta eller närvara vid handläggning av ärendet. Dock får den jävige vidta åtgärder som inte någon annan kan vidta utan olägligt uppskov. I 25 § definieras när förtroendevald eller anställd är jävig:

25 § En förtroendevald eller en anställd hos kommunen eller landstinget är jävig, om

- 1. saken angår honom själv eller hans make, sambo, förälder, barn eller syskon eller någon annan närstående eller om ärendets utgång kan väntas medföra synnerlig nytta eller skada för honom själv eller någon närstående,*
- 2. han eller någon närstående är ställföreträdare för den som saken angår eller för någon som kan vänta synnerlig nytta eller skada av ärendets utgång*
- 3. ärendet rör tillsyn över sådan kommunal verksamhet som han själv är knuten till,*
- 4. han har fört talan som ombud eller mot ersättning biträtt någon i saken, eller*
- 5. det i övrigt finns någon särskild omständighet som är ägnad att rubba förtroendet till hans opartiskhet i ärendet.*

Punkten 3 tillkom genom en ändring som trädde i kraft den 1 september 2003. I förarbetena till miljöbalken (prop. 1997/98/45, del 1, sid. 500) anges följande beträffande kommunens ansvarsfördelning i samband med prövning av överlåtelse av tillsynsansvar från länsstyrelse till kommun: ”Regeringen menar att kommunens interna ansvarsfördelning för drift och tillsyn bör vara av betydelse vid fråga om övertagande av tillsynspaket som innehåller kommunala anläggningar. Länsstyrelsen bör förutom att ta hänsyn till kommunallagens regler dessutom förvissa sig om att kommunens förvaltningsorganisation är lämplig, dvs. att drift- och förvaltningsansvaret är skilt åt.”

Enligt 7 § i förvaltningslagen (1986:223) ska varje ärende där någon enskild är part handläggas så enkelt, snabbt och billigt som möjligt utan att säkerheten eftersätts.

Resultat och utvärdering

I kommunerna Vadstena och Valdemarsvik anser Länsstyrelsen att det föreligger risk för jäv på förvaltningsnivå. Detta på grund av att miljöhandläggarna är underställda den förvaltningsorganisation som också har ansvar för drift av till exempel avloppsreningsverk, vattenverk, fastighetsförvaltning, kost, idrottsanläggningar etcetera samt kommunalägda förorenade områden alternativt förorenade fastigheter där kommunen har ett ansvar för åtgärder. I Vadstena har miljö- och hälsoskyddsinspektörerna ingen egen chef vilket innebär att förvaltningschefen ansvarar för resurser till drift av objekt som inspektörerna bedriver tillsyn på och samtidigt beslutar om lön för inspektörerna. I Valdemarsvik ligger driftansvar och tillsynsansvar också inom samma förvaltning men miljö och hälsa har en egen chef med ansvar för inspektörernas lön, kompetensutveckling och semester. Enligt Länsstyrelsens bedömning kan denna typ av organisation medföra att myndighetens trovärdighet och integritet kan ifrågasättas av medborgare och verksamhetsutövare. Inom de aktuella förvaltningarna är det därför av största vikt att man beaktar den beroendesituation och lojalitetskonflikt som kan uppstå när miljöhandläggare är underställd den chef som även är ansvarig för driften av en verksamhet där tillsyn ska bedrivas. Länsstyrelsen anser att andra organisatoriska lösningar behöver övervägas.

Sedan Länsstyrelsens uppföljning och utvärdering 2004 har organisationen förändrats i sex kommuner. I två av dessa, Ödeshög och Åtvidaberg, bedömer Länsstyrelsen att organisationen förändrats till det bättre ur jävssynpunkt då driftansvar och tillsynsansvar skiljts åt i organisationen. Finspång och Linköping har också förändrat organisationen. Länsstyrelsen anser att förändringarna medfört risk för jäv på förvaltningsnivå även om drift och tillsyn i Linköping fortfarande ligger hos olika kontor men inom samma förvaltning. I Finspång har risk för jäv på förvaltningsnivå uppstått för förorenade områden som kommunen både äger och bedriver tillsyn över. I Norrköping bedöms den förändrade organisationen inte innebära någon risk för jäv. I Valdemarsvik har organisationen förändrats men Länsstyrelsen anser enligt ovan att risken för jäv på förvaltningsnivå kvarstår.

Kriterier för bedömning

	Jäv på nämndnivå eller tydlig risk för förvaltningsjäv
	Risk för jäv på förvaltningsnivå men olika chefer för drift och tillsyn
	Inga inbyggda risker för jäv i organisationen

3.2 Delegation av beslutsrätt

Delegationen av beslutsrätt från nämnd till tjänstemän bedöms i de flesta kommuner i huvudsak leva upp till förvaltningslagens krav på att handläggningen ska vara effektiv. Länsstyrelsen anser att Kinda kommun behöver uppdatera sin delegationsordning då den inte reviderats under innevarande mandatperiod. I en jämförelse med övriga kommuner har beslutanderätten i Ödeshögs kommun delegerats i betydligt färre ärendetyper. Nämnden bör överväga om den ringa delegationen fördröjer besluten och gör handläggningen mer omständlig än nödvändigt.

Det finns utrymme för förbättring hos ett antal kommuner när det gäller yttranden till Länsstyrelsen i tillståndsärenden enligt 9 kapitlet miljöbalken. Länsstyrelsens anser att

yttrande i ett tillståndsärende, som inte bedöms vara av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, kan avgöras på tjänstemannanivå. Skälet till att Länsstyrelsen förordrar delegation av sådana ärenden är att det kan bidra till att förkorta de långa handläggningstiderna för tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Kriterier för bedömning

	Delegationsordning från tidigare mandatperiod
	Aktuell delegationsordning men uppdateras för sällan eller oavvägd delegation eller otydlig delegation
	Aktuell delegationsordning som uppdateras och väl avvägd delegation

3.3 Behovsutredning

Vad säger lagen?

I 7 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken finns det ett krav på att en operativ tillsynsmyndighet ska föra ett register över de verksamheter som fordrar återkommande tillsyn. Myndigheten ska ta fram en behovsutredning som ska uppdateras årligen samt beslutas av nämnden.

Resultat och utvärdering

Åtta kommuner har beslutade behovsutredningar från 2009. Finspång och Ydre har utredningar från 2004 och 2002. I Kinda finns en beslutad behovsutredning från 2006 som därefter har uppdaterats men inte beslutats om i nämnden. Norrköping hade ingen behovsutredning då enkäten besvarades men det åtgärdades under senare delen av 2009. I Ödeshög finns inget formellt beslut taget angående den behovsutredning som togs fram under 2008.

Söderköping anger att de inte har objekt samlade i ett register vilket innebär att de inte uppfyller kraven enligt tillsynsförordningen. Övriga kommuner har register på olika sätt; miljöreda, excel och ärendehanteringssystem. I enkäten ställde vi en särskild fråga om huruvida kommunens förorenade områden finns samlade i register. Söderköping och Valdemarsvik anger att de inte har det. Åtvidaberg och Ödeshög har svarat att MIFO utgör ett register. Länsstyrelsens uppfattning är att även dessa objekt behöver finnas listade på ett särskilt ställe för att kunna göra en tillförlitlig behovsutredning.

Sedan Länsstyrelsens uppföljning och utvärdering 2004 har det totalt sett skett en förbättring när det gäller kommunernas behovsutredningar.

Kriterier för bedömning

	Behovsutredningen är äldre än nya FMH (2007) eller register saknas helt
	Inget formellt beslut/ej beslut om uppdatering i nämnden eller en behovsutredning från 2008 eller bristande register
	Behovsutredningen är högst 1 år gammal och register finns

3.4 Resurser

Vad säger lagen?

I 7 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken anges att en tillsynsmyndighet ska avsätta resurser som i tillräcklig grad svarar mot behovet av tillsyn.

Resultat och utvärdering

Länsstyrelsen är medveten om att arbetet med behovsutredningar är komplicerat. Det är därför vanskligt att jämföra exempelvis resursbehovet mellan olika kommuner. Vad som däremot går att jämföra är kvoten mellan behov och resurs. Utifrån enkätsvaren har Länsstyrelsen gjort egna beräkningar för hur stor resursen är jämfört med behovet, se översikt i tabell 2. Några kommuner har inte kunnat svara på frågan så detaljerat som önskvärt vilket visar att frågan är svår och att det finns ett behov av att arbeta vidare med detta. Det skiljer sig en del mellan kvoten för miljöskydd och hälsoskydd. I några kommuner ser situationen bättre ut inom hälsoskyddsområdet och för andra inom miljöskydd.

Resurs/behov	<50 %	50-70%	70-90%	>90%
	Boxholm Vadstena Valdemarsvik Ödeshög	Finspång Linköping Mjölby Söderköping	Kinda Norrköping	Ydre Åtvidaberg

Tabell 2. Kvot mellan resurs och behov sammanvägt för både miljö- och hälsoskydd

För Motala kommun har inte svaret möjliggjort en beräkning enligt ovan.

Länsstyrelsen bedömer att det knappast är möjligt att uppfylla lagstiftarens intentioner för operativ tillsyn med så begränsade resurser som i Boxholm, Vadstena, Valdemarsvik och Ödeshög. I Ydre och Åtvidaberg är det glädjande att se att tillsynen inom miljöbalkens områden har prioriterats.

Kriterier för bedömning

	<60 %
	60 – 90 %
	> 90 %

3.5 Tillsynsplan

Vad säger lagen?

Enligt 7 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken ska en tillsynsmyndighet varje verksamhetsår upprätta en plan för hur tillsynsarbetet ska bedrivas. Planen ska baseras på behovsutredningen och verksamhetsregistret samt beslutas av nämnden. Tillsynsverksamheten ska regelbundet följas upp och utvärderas.

Resultat och utvärdering

Alla länets kommuner förutom Finspång och Ödeshög har upprättat en tillsynsplan för det aktuella året (2008/2009). Flertalet av kommunerna har ambitionen att uppdatera planen årligen. Nämnden tar beslut om planen i alla kommuner förutom i Ödeshög.

Hur uppföljningen av tillsynsplanen sker varierar. I Finspång görs det inom förvaltningen årligen och i de övriga kommunerna halvårs- eller kvartalsvis. Nämnderna i Kinda, Linköping och Åtvidaberg följer upp planen varje kvartal/tertiäl och för de övriga kommunerna sker det varje halvår/årligen.

Kriterier för bedömning

	Tillsynsplanen är äldre än nya FMH (2007)
	Ej aktuellt
	Tillsynsplanen är max 1år gammal

3.6 Övertagna tillsynsobjekt

Vad säger lagen?

I 10 § förordningen (1998:900) om tillsyn enligt miljöbalken kan Länsstyrelsen överlåta åt en kommunal nämnd att utöva den operativa tillsynen inom vissa angivna tillsynsområden om kommunfullmäktige har gjort framställning om det.

Resultat och utvärdering

Länsstyrelsen har ställt särskilda frågor om tillsynsbehov och resurser för de verksamheter som kommunerna tagit över tillsynen för. I tabell 3 visas totala antalet tillsynsobjekt (A och B-verksamheter) och antalet övertagna tillsynsobjekt för respektive kommun.

När det gäller resurser för tillsyn för de objekt som kommunerna tagit över tillsynen för ser det betydligt bättre ut än det gör för den samlade miljöskyddstillsynen. Kvoten mellan tillgängliga resurser och det bedömda tillsynsbehovet uppgår i många fall till 100 procent. Detta är fallet i Linköping, Norrköping, Valdemarsvik, Ydre och Åtvidaberg. För Boxholm, Mjölby och Motala går det av enkätsvaren inte att jämföra resursen med behovet. I Kinda motsvarar resursen knappt 50 procent av behovet. Behovet i Kinda anges dock bara till 15 timmar.

Sammanfattningsvis konstaterar Länsstyrelsen att de tillsynsobjekt som kommunerna tagit över tillsynsansvaret för är prioriterade. Av svaren för de specifika tillsynsobjekt som Länsstyrelsen önskat uppgifter om framgår att tillsynsaktiviteter genomförts i form av avslutade ärenden och tillsynsbesök.

Kommun	Antal A+B tot.	Övertagen tillsyn
Boxholm	13	5
Finspång	19	0
Kinda	14	1
Linköping	52	39
Mjölby	31	18
Motala	27	21
Norrköping	88	53
Söderköping	11	0
Vadstena	16	0
Valdemarsvik	8	1
Ydre	7	2
Åtvidaberg	8	4
Ödeshög	4	0

Tabell 3. Övertagna tillsynsobjekt

När det gäller förhållandet mellan de avgifter som kommunerna debiterat övertagna tillsynsobjekt och tillgänglig resurs för tillsyn är det svårt att jämföra detta mellan de olika kommunerna. Detta beror på att kommunerna redovisat på lite olika sätt i enkätsvaren. Det verkar dock som om de debiterade avgifterna täcker kostnad för tillsyn i varierande grad i kommunerna.

3.7 Tillsynsvägledning

Länsstyrelsens uppföljning och utvärdering av kommunernas tillsyn

Inkomna önskemål på Länsstyrelsens kommande uppföljning och utvärdering kan sammanfattas enligt följande.

Ett önskemål är att Länsstyrelsens enkät följs upp med ett besök i kommunen där dessa frågor kan diskuteras i en öppen dialog. Vid sådana besök bör förutom tjänstemän även ansvariga politiker medverka. Vid dessa diskussioner bör fokusfrågorna bland annat vara de bristande resurserna, jävsfrågor och myndighetsutövning utifrån gällande miljölagstiftning.

Övrig tillsynsvägledning

Många synpunkter och förslag har lämnats i enkätsvaren på vad Länsstyrelsens tillsynsvägledning bör inrikta sig på.

Handläggartäffar inom olika områden, mallar/checklistor, hälsoskydd, energi/klimat och tillsyn med koppling till miljömålen och vattendirektivet är några exempel. Andra önskemål är experthjälp i olika sakfrågor inklusive juridiska frågor, förbättring av Länsstyrelsens webbplats samt utbildning för nämndledamöter i lagstiftning och roller.

Dessa önskemål och synpunkter kommer att beaktas i Länsstyrelsens egen planerade tillsynsvägledning medan vissa delar av tillsynsvägledningen kommer att ske inom ramen för Miljösamverkan Östergötland (MÖTA). En dialog om detta kommer att föras i MÖTA:s styrgrupp.

4. Fortsatt arbete

Utifrån den i rapporten beskrivna uppföljningen och utvärderingen av kommunernas tillsyn har Länsstyrelsen observerat behov av bland annat följande;

- kommunernas önskemål om fysiska möten och dialog och insikten om kommunernas många olikheter pekar på behovet av att faktiskt träffa kommunrepresentanter för att kunna diskutera individuellt kring problem och lösningar för just den aktuella kommunen
- en närmare diskussion om i organisationen inbyggd risk för förvaltningsjäva i Vadstena och Valdemarsvik
- fördjupad granskning av de effekter kommunernas delegation av beslutanderätten får på handläggningens tid, kvalitet och rättssäkerhet. Bland annat kan delegation av prövning kontra tillsyn behöva belysas.
- närmare kontroll av underlag till och kvalitet på behovsutredningar och register
- kommunernas prioritering av tillsyn enligt miljöbalken, resurstillgång och fördelning av tillgängliga resurser behöver belysas närmare vilket bäst sker via diskussion och dialog med ansvariga politiker och tjänstemän i respektive kommun
- Länsstyrelsens ansvar för samordning av tillsynsvägledningen behöver utvecklas och vävas samman med tillsynsvägledningen inom Miljösamverkan Östergötland (MÖTA) samtidigt som metoderna för planering av tillsynsvägledningen kan förbättras.

samtliga miljönämnder i länet

Enkät för uppföljning och utvärdering av tillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen

Miljöskydds- och länsveterinärenheterna på Länsstyrelsen inleder nu gemensamt tillsyn av kommunal verksamhet på miljö- och hälsoskyddsområdet.

Uppföljning och utvärdering av kommunernas tillsyn enligt miljöbalken ingår som en del i Länsstyrelsens uppdrag att bedriva tillsynsvägledning. Under perioden 2002 till 2004 besökte Länsstyrelsen nämnder och förvaltningar med ansvar för miljöbalkstillsyn i alla länets kommuner. Arbetet resulterade i en rapport ”*Kommunernas tillsyn enligt miljöbalken – en uppföljning och utvärdering i Östergötlands län*”. Därefter har viss uppföljning gjorts i de kommuner där resursbristen var stor och där organisationen var sådan att risk för jäv förelåg. Länsstyrelsen har samma uppdrag att revidera och utvärdera kommunernas kontroll av livsmedel.

Länsstyrelsen avser nu att åter följa upp och utvärdera kommunernas tillsyn enligt miljöbalken, med undantag för naturvårdstillsynen, samt livsmedelslagstiftningen. Syftet med årets uppföljning och utvärdering är att få en aktuell översikt av situationen i länets kommuner för att se vad som hänt sedan 2004 och i vilka delområden det finns behov av att fördjupa sig i framöver. Den här gången kommer uppföljningen och utvärderingen att utföras via en enkät till kommunernas nämnd med ansvar för miljöbalkstillsyn och livsmedelskontroll. Enkäten består av följande delar:

- Kontaktuppgifter
- Del 1 - allmänna frågor inkl. bilaga som ska besvaras av alla kommuner
- Del 2 - frågor till kommuner som tagit över miljötillsyn över tillståndspliktiga verksamheter, kommunspecifik
- Del 3 - frågor som rör livsmedelskontrollen, besvaras av alla kommuner

Som ni vet är ingen kommun den andra lik vilket gör det svårare att utforma en enkät med frågor som är relevanta för alla och samtidigt möjlig att följa upp och analysera. Länsstyrelsen ber er därför att läsa och fylla i enkäten på bästa sätt och gärna lämna kompletterande kommentarer där det behövs för tydligare svar.

Fortsatt arbete

Enkäten kommer att ligga till grund för fortsatt tillsyn inom båda enheterna.

Länsveterinärenheten har för avsikt att under hösten och kommande år följa upp denna enkät genom revisionsbesök. De kommuner som berörs kommer att få särskild information och förslag på datum. Inför dessa besök kommer handlingar att efterfrågas för granskning och diskussion.

Miljöskyddsenheten kommer att avsluta den här uppföljningen och utvärderingen i december 2009 med en rapport som förutom resultaten från enkäten också kommer att innehålla Länsstyrelsens intentioner för ett mer kontinuerligt arbete med tillsyn över kommunernas tillsyn enligt miljöbalken framöver.

Kontaktpersoner

Tveka inte att höra av er om det uppstår frågor under hand.

Livsmedel

Barbro Röken; 013-19 62 97

Övrigt

Elin Iseskog; 013-19 63 27

Peter Olofsson; 013-19 63 16

Sofie Palmquist; 013-19 63 23

Vi önskar få era **enkätsvar** senast den **9 oktober** till miljöskyddsenhetens e-postadress miljo.ostergotland@lansstyrelsen.se.

Karin Sigvardsson
Miljöskyddsdirektör

Barbro Röken
Länsveterinär

akten (allmän dossier)

Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen

Kommunuppgifter

Kommun: _____

Nämnd/behörig myndighets officiella benämning: _____

Adress: _____

Telefonnummer: _____

Myndighetens officiella e-postadress: _____

Kontaktuppgifter kontaktperson Miljöbalken:

Namn: _____

Befattning: _____

Direkttelefonnummer: _____

E-postadress: _____

Livsmedelslagstiftningen:

Namn: _____

Befattning: _____

Direkttelefonnummer: _____

E-postadress: _____

Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen 2009

Del 1 – allmän del som rör alla enkätens verksamhetsområden

1 Organisation

- 1.1 Hur är kommunens arbete med miljö- och hälsoskyddsfrågor organiserat? Beskriv den nämnd och förvaltning som ansvarar för miljöbalks- och livsmedelstillsynen.

- 1.2 Har organisationen förändrats under de senaste 5 åren?

- Ja - Vilka förändringar har skett?
 Nej

- 1.3 Finns planerade/beslutade förändringar?

- Ja – vad innebär dessa förändringar?
 Nej

- 1.4 Har miljö- och hälsoskyddet en egen chef med ansvar för budget och personal?

- Ja
 Nej - vem avgör inspektörernas lön, kompetensutveckling och semester respektive håller löne- och utvecklingssamtal.

Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen 2009

Del 1 – allmän del som rör alla enkätens verksamhetsområden

- 1.5 Var i kommunens organisation (nämnd och förvaltning) ligger driftansvar för kommunal verksamhet där miljöbalkstillsyn kan vara aktuell (t ex fastighetsförvaltning, avloppsrening, gator, trafik, avfallshantering och skolor)?

- 1.6 Var i kommunens organisation (nämnd och förvaltning) ligger ansvaret att hantera förorenade områden där kommunen är ansvarig fastighetsägare?

2 Delegation

- 2.1 Hur ofta uppdateras delegationsordningen?

- Årligen
 Vid behov
 Annat intervall – vilket? Svar:

- 2.2 Ange datum för den senaste uppdateringen.

- 2.3 Hur ser delegationsordningen ut för de ärendetyper som finns i bilaga 1 (sätt kryss i rätt ruta)

3 Behovsutredning

- 3.1 Hur ofta uppdateras behovsutredningen?

- Årligen
 Vid behov
 Annat intervall – vilket? Svar:

Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen 2009

Del 1 – allmän del som rör alla enkätens verksamhetsområden

3.2 Ange datum då den senaste behovsutredningen antogs.

3.3 Omfattar behovsutredningen nämndens alla ansvarsområden?

Ja

Nej – beskriv vilka områden som omfattas respektive inte omfattas

3.4 Finns de objekt som kräver återkommande tillsyn samlade i ett register?

3.5 Finns de förorenade områden där kommunen har tillsynen samlade i ett register?

4 Resurstillgång och prioriteringar

4.1 Ange tillsynsbehov¹ enligt behovsutredningen

	2007	2008	2009
Miljöskydd			
Hälsoskydd			
Livsmedel			

¹ Välj enhet (timmar, dagar, årsarbetskrafter) själva, men försök använda samma enhet genomgående.

**Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken
och livsmedelslagstiftningen 2009**

Del 1 – allmän del som rör alla enkätens verksamhetsområden

4.2 Ange tillgängliga resurser för tillsyn

	2007	2008	2009
Miljöskydd			
Hälsoskydd			
Livsmedel			

4.3 Finns planerade/beslutade förändringar vad gäller resurser för 2010?

- Ja – vilka?
 Nej

4.4 Hur stor andel av tiden går till planerad respektive oplanerad tillsyn?

Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen 2009

Del 1 – allmän del som rör alla enkätens verksamhetsområden

4.5 Har tiden för den planerade tillsynen ökat eller minskat de senaste 3 åren?

4.6 Om tillsynsbehovet överstiger tillgängliga resurser, vem tar beslut om prioriteringar?

4.7 Vilka kriterier bygger ovan nämna prioriteringar på?

5 Tillsynsplan

5.1 Hur ofta uppdateras tillsynsplanen?

- Årligen
 Vid behov
 Annat intervall – vilket? Svar:

5.2 Förekommer flerårsplanering i tillsynsplanen?

- Ja
 Nej

5.3 Ange datum då den senaste tillsynsplanen antogs.

Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen 2009

Del 1 – allmän del som rör alla enkätens verksamhetsområden

5.4 Antas planen av nämnden?

--

5.5 Förs resonemang i tillsynsplanen om vilken eller vilka tillsynsmetoder som är bäst lämpade för respektive tillsynsuppgift?

--

6 Uppföljning tillsynsplan

6.1 Hur ofta följs tillsynsplanen upp? (sätt kryss för både förvaltn. och för nämnd)

	förvaltning	nämnd
månadsvis		
kvartals- /tertialvis		
halvårsvis		
årligen		
annat		

6.2 Hur används resultaten av uppföljningen vid planering och prioritering av fortsatt verksamhet?

--

**Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken
och livsmedelslagstiftningen 2009**

Del 1 – allmän del som rör alla enkätens verksamhetsområden

7 Länsstyrelsens tillsynsvägledning

7.1 Vilka önskemål har ni på Länsstyrelsens kommande uppföljning och utvärdering av kommunens tillsyn? Vilka frågor anser ni att vi bör fokusera på?

7.2 Vilka andra önskemål, förutom tillsynsvägledning enligt fråga 7.1, har ni på tillsynsvägledning från Länsstyrelsens sida?

Bilaga 1 till del 1,

Hur ser delegationsordningen ut för nedan nämnda ärendetyper (sätt kryss i rätt ruta)?

	Nämnd	Chef	Handläggare	Kommentar
Tillstånd enskilda avlopp, 13 § FMV				
Svar på anmälan enligt 17 § FMV – föreläggande				
Svar på anmälan enligt 17 § FMV – förbud				
Svar på anmälan enligt 17 § FMV - vite				
Svar på anmälan enligt 21 § FMV – föreläggande				
Svar på anmälan enligt 21 § FMV – förbud				
Svar på anmälan enligt 21 § FMV - vite				
Svar på anmälan enligt 28 § FMV – föreläggande				
Svar på anmälan enligt 28 § FMV – förbud				
Svar på anmälan enligt 28 § FMV - vite				
Svar på anmälan enligt 38, punkt 1 § FMV – föreläggande				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, punkt 1 – förbud				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, punkt 1 - vite				
Svar på anmälan enligt 38, punkt 2 § FMV – föreläggande				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, punkt 2 – förbud				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, punkt 2 - vite				
Svar på anmälan enligt 38, punkt 3 § FMV – föreläggande				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, punkt 3 – förbud				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, punkt 3 - vite				

	Nämnd	Chef	Handläggare	Kommentar
Svar på anmälan enligt 38, avfallsförordningen– föreläggande				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, avfallsförordningen – förbud				
Svar på anmälan enligt 38 § FMV, avfallsförordningen - vite				
Åtalsanmälan				
Miljösanktionsavgift				
Yttrande till länsstyrelsen i tillståndsprövningar enligt 9 kap MB				
Beslut om egenkontroll				
Miljörapporter (om aktuellt)				
Avfall – dispenser (enligt renhållningsförordningen)				

Livsmedelslagstiftningen
Med LL avses livsmedelslagen

Beslut om fastställande av provtagningspunkter samt frekvensen av kontroll av dricksvatten				
Beslut om registrering av livsmedelsanläggning				
Beslut om godkännande av livsmedelsanläggning				
Beslut om godkännande av anläggning för animaliska livsmedel				
Beslut om villkorat godkännande av livsmedelsanläggning				
Beslut om tillfälligt upphävande av godkännande för livsmedelsanläggning				
Beslut om permanent upphävande av godkännande av anläggning när verksamheten upphört				

	Nämnd	Chef	Handläggare	Kommentar
Meddela föreläggande och förbud som behövs för att LL, de EG-bestämmelser som kompletteras av LL och de beslut som har meddelats med stöd av EG-bestämmelserna ska efterlevas				
Beslut om att omhänderta en vara som har släppts ut på marknaden/är avsedd att släppas ut på marknaden i strid med 10§ LL eller de EG-bestämmelser som kompletteras av LL eller för vilken har lämnats föreläggande eller förbud enligt 22§ LL				
Beslut om att låta förstöra en vara eller varor som omfattas av förbud enligt 6 § 6 LL				
Beslut om sanering eller andra nödvändiga åtgärder				
Beslut om att begränsa eller förbjuda utsläppande av livsmedel på marknaden och import eller export av livsmedel				
Beslut om att beordra att livsmedel återkallas, dras tillbaka från marknaden och/eller destrueras				
Beslut om att tillfälligt avbryta driften eller delar av driften av ett företag under en tidsperiod				
Beslut om rättelse på den felandes bekostnad				
Beslut om åtgärder som behövs för att spåra smitta/undanröja risk för smittspridning genom livsmedel				
Beslut om åtgärder rörande sändning från tredje land enligt artiklarna 18 resp 19 1. o 2. EG-förordning 882/2004				
Beslut om inplacering av livsmedelsföretag i avgiftsklass				

Del 2

Frågor till kommuner som tagit över miljötillsyn över tillståndspliktiga verksamheter, kommunspecifik

Då ni inte har tagit över någon tillsyn över tillståndspliktiga verksamheter behöver del 2 inte besvaras. Frågeformuläret skickas med för kännedom.

A. Redovisa bedömt tillsynsbehov (samma enhet som i fråga 4.1) för följande tillsynsobjekt;

tillsynsobjekt	2007	2008
Verksamhet 1	-	-
Verksamhet 2	-	-

B. Redovisa antal ärenden som avslutats och hur många tillsynsbesök som utförts på respektive tillsynsobjekt 2007 och 2008.

tillsynsobjekt	ärenden 2007	besök 2007	ärenden 2008	besök 2008
Verksamhet 1	-	-	-	-
Verksamhet 2	-	-	-	-

C. Ange det totala bedömda tillsynsbehovet för de tillsynsobjekt som kommunen tagit över miljöskyddstillsynen för (samma enhet som i fråga 4.1).

	2007	2008
tillsynsbehov B-anl.	-	-

D. Ange tillgängliga resurser för tillsyn av de tillsynsobjekt kommunen tagit över miljöskyddstillsynen för (samma enhet som i fråga 4.1).

	2007	2008
resurser	-	-

E. Ange 2007 och 2008 års summa av de avgifter kommunen debiterade de tillsynsobjekt kommunen tagit över miljöskyddstillsynen för.

	2007	2008
avgifter (SEK)	-	-

Enkät om kommunernas miljö- och hälsoskyddstillsyn enligt miljöbalken och livsmedelslagstiftningen 2009

Del 3 – Livsmedelskontrollen, alla kommuner

I. Ange 2007 och 2008 års summa av de avgifter kommunen debiterade tillsynsobjekt för livsmedelskontrollen resp. använde för tillsynen av dem

	2007	2008
avgifter (SEK)		
kommunens kostnad		